

Landsrettens begrundelse og resultat

1. Sagens baggrund og problemstilling

Denne sag handler om, hvorvidt forfatter har krav på at få udleveret eller destrueret hele eller dele af en kopi af hans dagbog, som er i myndighedernes besiddelse.

Forfatter blev den 3. november 1981 anholdt og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 108 ved at have haft ulovlig forbindelse med fremmed efterretningstjeneste. I henhold til retskendelse blev der samme dag foretaget ransagning hos ham, hvorved PET kom i besiddelse af hans dagbog. Sagen mod forfatter blev afgjort ved et tiltalefrafald i april 1982, og dagbogen blev tilbageleveret. I forbindelse med PET-kommissionens beretning i 2009 blev forfatter opmærksom på, at PET var i besiddelse af kopi af hans dagbog. Han har siden søgt den eller de kopier, som myndighederne er i besiddelse af, udleveret eller destrueret.

Under denne sag har forfatter navnlig gjort gældende, at det var ulovhjemlet, at forfatters dagbog blev kopieret, og at dagbogskopierne skal anses for beslaglagte effekter, som skal tilbageleveres på samme måde, som originalen blev det. PET har foretaget retsstridig eksemplar fremstilling i strid med den ophavsretlige eneret, og den fortsatte opbevaring og mulige tilgængeliggørelse udgør derfor en krænkelse af hans ophavsret. Endvidere er kopiering og opbevaring af kopier af hans dagbog i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, idet det udgør et ulovligt indgreb i hans ret til respekt for privatliv. Han har tillige gjort gældende, at overførelsen af dagbogskopierne til Rigsarkivet udgør en persondatabehandling i strid med retshåndhævelsesdirektivet og en krænkelse af artikel 7 og 8 i EU's Charter om grundlæggende rettigheder. PET og Rigsarkivet skal destruere og/eller tilbagelevere samtlige eksemplarer af dagbogskopien, jf. ophavsretslovens § 84, samt betale en skønsmæssig opgjort godtgørelse for ikke økonomisk skade, jf. ophavsretslovens § 83, stk. 3.

Landsretten bemærker, at dagbogen ikke er fremlagt og derfor ikke indgår som et bilag i denne sag. Landsretten er derfor ikke bekendt med dagbogens nærmere indhold ud over det begrænsede indblik i indholdet, som fremgår af bind 13 i PET-kommissionens beretning. Der er endvidere kun på et helt overordnet plan redegjort for, at der på PET's operationssag har befundet sig en fuldstændig kopi af dagbogen, og at der på personsagen vedrørende forfatter har befundet sig kopier af dele af dagbogen, idet det nærmere omfang ikke er belyst.

Under sagens forberedelse afsagde landsretten den 28. januar 2022 en kendelse, hvorved forfatters anmodning om præjudiciel forelæggelse af spørgsmål for EU-Domstolen ikke blev taget til følge. Landsretten finder, at der i forbindelse med hovedforhandlingen ikke

er fremkommet nye oplysninger vedrørende dette spørgsmål, hvorfor der fortsat ikke er grundlag for at forelægge præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen.

2. Myndighedernes dispositioner i perioden fra 1981 til 2010

Landsretten finder, at det indgår – og også dengang indgik – som et i retsplejeloven forudsat nødvendigt og sædvanligt led i politiets sagsbehandling og efterforskning samt anklagemyndighedens sagsbehandling i forbindelse med overvejelser om sigtelse, tiltalerejsning og eventuel gennemførelse af en straffesag, at der ved håndteringen af en sags bevismidler kan og vil ske kopiering af tilvejebragte dokumenter. Der består ikke i denne forbindelse en pligt for politi eller anklagemyndighed til at indhente tilladelse til beslaglæggelse af sådanne kopier af allerede beslaglagte dokumenter.

Det gjaldt i 1981-1982 og gælder fortsat, at politiet – herunder PET – samt anklagemyndigheden som led i sagsbehandlingen kan kopiere et dokument, der i sig selv må anses som et ophavsretligt beskyttet værk. En sådan adgang til kopiering var bl.a. forudsat i retsplejelovens dagældende § 745, stk. 1, om forsvarerens adgang til genpart af straffesagens materiale (nu § 729 a, stk. 3). Selv om ophavsretsloven i 1981-1982 ikke indeholdt en udtrykkelig angivelse heraf, må en sådan kopiering – som er forudsat i retsplejeloven og er begrundet i tungtvejende samfundsmæssige hensyn – tales af ophavsretsindehaveren. Dette understøttes af, at det ved ændringen af ophavsretslovens § 28 i 1998 blev anført, at ændringen – om bl.a. offentlige myndigheders adgang til kopiering, som er nødvendig for sagsbehandlingen – erstattede en tidligere regulering i bl.a. lovens § 12 om kopiering til privat brug, og skete for at skabe "en klar hjemmel" for, at der i forbindelse med sagsbehandling inden for offentlige myndigheder kan foretages den for sagsbehandlingen nødvendige kopiering.

Landsretten finder endvidere, at politiet – herunder PET – samt anklagemyndigheden som forudsætning for myndighedernes opgavevaretagelse også har været berettigede til at modtage og beholde kopi af beslaglagte dokumenter – uanset om dokumentet måtte være ophavsretligt beskyttet – på sager, hvor politi- og efterretningsmæssige forhold har tilsagt dette. Dette gælder også situationen i den foreliggende sag, hvor beslaglæggelsen af forfatters dagbog skete til brug for en straffesag om overtrædelse af straffelovens § 108, som blev afsluttet ved et tiltalefrafald i 1982, og hvor der efterfølgende skete tilbagelevering af den originale, beslaglagte dagbog til forfatter, men hvor en kopi af dagbogen indgik i PET's aktive operationssag, som først blev lukket af PET i 2010. Efter de for landsretten foreliggende oplysninger om dokumentets indhold og betydning er der ikke grundlag for at tilsidesætte PET's skøn over dagbogskopiens relevans for operationssagen frem til operationssagen blev lukket i 2010. Det samme gør sig gældende med hensyn til de kopier af dele af dagbogen, som efter det oplyste befandt sig på personsagen.

De af forfatter påberåbte synspunkter vedrørende snæver og afbalanceret fortolkning af ophavsretlige undtagelsesregler, jf. bestemmelser i internationale konventioner og Infosoc-direktivet, kan i den foreliggende sammenhæng ikke føre til en anden bedømmelse.

3. PET's opbevaring af kopi af dagbogen fra 2010 og frem samt arkivering i Rigsarkivet

PET har oplyst, at operationssagen med kopi af bl.a. forfatters dagbog efter tiltalefrafaldet i 1982 blev opbevaret af PET frem til 2010, hvor PET skønnede, at opbevaring af operationssagen ikke længere var nødvendig af hensyn til varetagelsen af tjenestens opgaver. Det er oplyst, at både person- og operationssagen herefter blev overført til et særligt arkiv hos PET, og at PET's medarbejdere ikke kunne foretage søgninger i operationssagens materiale, bortset fra personer med særlig tilladelse fra PET's ledelse. Det er oplyst, at person-sagen blev afleveret til Rigsarkivet i 2014, og at operationssagen – med kopi af forfatters dagbog – blev afleveret til Rigsarkivet i 2018. Det er tillige oplyst, at PET dog fortsat er i besiddelse af dele af forfatters dagbog, idet der i 2008 og 2009 af PET i forbindelse med Center for Koldkrigsforsknings arkivadgang blev oprettet to administrative sager om afklassificering af visse politirapporter med kopi af dagbogsblade. Det er PET's opfattelse, at de pågældende administrative sager skal bevares for eftertiden, jf. § 18, stk. 1, i PET-bekendtgørelsen.

Hvor PET's opbevaring af operationssagen og herunder kopien af dagbogen således fra 1981 og frem til 2010 skete som led i PET's varetagelse af tjenestens opgaver, må opbevaringen fra 2010 og frem anses for at være sket med henblik på arkivering eller kassation. Som følge af det makuleringsforbud for PET's sager, som var besluttet af justitsministeren i 2008 i forbindelse med PET-kommissionens nedsættelse – og som efterfølgende løbende er blevet forlænget – kunne der ikke ske kassation af operationssagen med kopi af dagbogen.

Det følger af § 6, stk. 2, i Justitsministeriets retningslinjer af 7. december 2009 for Politiets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger mv., at en journalsag skal slettes og eventuelle tilknyttede sagsakter destrueres, hvis sagens oplysninger ikke længere er nødvendige af hensyn til varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver. Af § 10 om "sager af særlig historisk interesse" fremgår af stk. 1, at materiale, som i henhold til Statens Arkivers bestemmelser skal bevares for eftertiden, ikke må destrueres eller slettes, men skal overføres til Statens Arkiver.

Af en aftale fra 1965 mellem Rigsarkivet og PET fremgår det bl.a., at enkeltakter vedrørende personer, der har haft en mere fremtrædende politisk, kulturel, økonomisk eller administrativ position eller andet materiale fra PET, som skønnes at have eller kunne få historisk værdi, skal bevares. 1965-aftalen blev udtrykkeligt ophævet i de bevarings- og kassationsbestemmelser for PET, som Rigsarkivet udstedte den 12. april 2012. Efter disse

bestemmelser skal PET's operationssager, som har medført egentlig sagsbehandling, gemmes for eftertiden – uanset om operationssagen er af historisk interesse eller ej.

Ophævelsen af 1965-aftalen er omtalt i professor Linda Nielsens udredning fra februar 2013 om "PET's sletning af politiske sager i 1990'erne", og der er heri henvist til et notat fra 2004 om ophævelse af dele af aftalen og til et mødereferat fra 2007. Hverken notatet eller mødereferatet er fremlagt for landsretten.

Landsretten må efter det foreliggende lægge til grund, at hjemmelsgrundlaget for PET's afgørelse i 2010 om bevarelse af dagbogen med henblik på arkivering udgjordes af bl.a. 1965-aftalen, og at de kontakter, der tidligere var mellem Rigsarkivet og PET, i hvert fald ikke medførte en sådan ændring i hjemmelsgrundlaget for PET's opbevaring, at alle sager, herunder sager af historisk interesse, skulle kasseres eller makuleres. Da der som anført gjaldt et forbud mod makulering af PET's akter, og da der konkret ikke inden 2012 skete overgivelse til Rigsarkivet med henblik på arkivering finder landsretten, at den anførte mulige uklarhed vedrørende ophævelse eller fortsat gyldighed af 1965-aftalen ikke kan medføre, at PET's fortsatte opbevaring af akterne i operationssagen, herunder kopien af dagbogen, i perioden 2010-2012 skete uden fornøden hjemmel.

PET's vurdering – frem til ikrafttrædelsen af de bevarings- og kassationsbestemmelser for PET, som Rigsarkivet udstedte den 12. april 2012 – af, at sagen vedrørende A og operationssagen havde historisk interesse, beror på et skøn. Der er ikke fremlagt notater eller andet, som kan belyse PET's overvejelser i denne forbindelse. Landsretten finder efter det oplyste om sagens særlige karakter og forløb ikke grundlag for at tilsidesætte PET's skøn.

I henhold til disse bevarings- og kassationsbestemmelser pkt. 2, jf. bilag 1, skulle både personsagen – en såkaldt "B-sag" – og operationssagen – en operationssag, hvor der har været "egentlig sagsbehandling" – bevares med henblik på arkivering.

Overførelsen af operationssagen med kopi af dagbogen fra PET's arkiv til Rigsarkivet i 2018 skete efter det oplyste med hjemmel i PET-lovens § 6 a, stk. 7, jf. PET-bekendtgørelsens § 18, stk. 1, jf. bilag 1 til Statens Arkivers bevarings- og kassationsbestemmelser for PET af 12. april 2012.

Landsretten finder, at det af disse bestemmelser ikke kan udledes, at PET er pålagt for hver sag at vurdere, om det er alle eller kun udvalgte akter i sagen, som skal bevares og arkiveres. Det bemærkes, at bestemmelserne, omtaler bevaring af "arkivalier", og i bestemmelsernes bilag 1 er det anført, at "-sager" – "B-sager" og "Operationssager" – skal bevares.

Forfatter har gjort gældende, at overdragelsen til Rigsarkivet af de dele af kopien af dagbogen, der ikke havde betydning for "sagen mod [forfatter]", samt Rigsarkivets opbevaring og tilgængeliggørelse af de anførte dele af dagbogen til forskningsformål indebærer dels en retsstridig spredning til almenheden dels en retsstridig tilgængeliggørelse samt medvirken til retsstridig eksemplarfremsættelse og tilgængeliggørelse for almenheden, alt i strid med ophavsretslovens § 2.

Som anført ovenfor under pkt. 2 må politiets – herunder PET – samt anklagemyndighedens kopiering af den beslaglagte dagbog og PET's opbevaring i perioden fra 1981 frem til 2010 anses for sket med fornøden hjemmel. Offentlige myndigheder er underlagt en pligt til at foretage journalisering af modtagne dokumenter og en pligt til arkivering. Journaliseringspligten fulgte tidligere af almindelige regler om god forvaltningsskik og har siden 2013 været fastsat i offentlighedslovens § 15. Arkiveringspligten har siden 2016 været fastsat i arkivloven. Siden PET-lovens ikrafttræden i 2014 har de anførte grundsætninger været fastslået i denne lovs §§ 3, 6 a, 7 og 9.

Landsretten finder, at disse pligter og regler går forud for de påberåbte ophavsretlige bestemmelser – herunder i internationale konventioner og Infosocdirektivet, samt tilknyttet praksis fra EU-Domstolen – og PET's overdragelse til Rigsarkivet samt Rigsarkivets opbevaring samt mulige tilgængeliggørelse af kopien af dagbogen kan således ikke anses for at være i strid med ophavsretlig regulering. Af samme grund frifinder landsretten Rigspolitiet og Rigsarkivet for den nedlagte betalingspåstand (påstand 3).

Landsretten finder sammenfattende på denne baggrund, at PET's opbevaring fra 2010 og frem af kopi af dagbogen og dele heraf samt Rigsarkivets opbevaring af samme har haft den fornødne hjemmel i national lovgivning. Det, der i forfatters sammenfattende proceskrift og påstandsdokument er anført vedrørende retshåndhævelsesdirektivet, kan ikke føre til en anden vurdering.

4. Dispositionernes forenelighed med EMRK artikel 8 og EU's Charter om grundlæggende rettigheder mv.

Det fremgår af menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1 og 2, at enhver har ret til respekt for bl.a. sit privatliv, og at ingen myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. den nationale sikkerhed.

Det er – som nærmere gennemgået ovenfor i afsnittet "Retsgrundlag" – fastslået i praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at myndigheders opbevaring af oplysninger vedrørende enkeltpersoners privatliv, kan føre til overvejelser i relation til denne ret til respekt for privatliv i menneskerettighedskonventionens artikel 8. Tilsvarende er det antaget, at myndigheders indsamling, behandling eller anvendelse af oplysninger

vedrørende en person, der går ud over, hvad der er forventeligt, vil rejse spørgsmål i forhold hertil.

Det er under denne sag ubestridt, at også PET's opbevaring fra 2010 med henblik på senere arkivering samt PET's overgivelse til Rigsarkivet og Rigsarkivets fortsatte opbevaring af kopien af forfatters dagbog udgør indgreb i forfatters privatliv, jf. artikel 8, stk. 1. Spørgsmålet i denne sag er derfor, om dette kan begrundes i artikel 8, stk. 2. Bevisbyrden herfor påhviler myndighederne.

Det følger af artikel 8, stk. 2, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis i tilknytning hertil, at et indgreb i retten til respekt for privatliv kan retfærdiggøres, hvis tre betingelser er opfyldt. Indgrebet skal være foreskrevet ved lov, varetage et eller flere legitime formål og være nødvendigt i et demokratisk samfund for at opnå det omhandlede formål.

Landsretten finder i forlængelse af dette og med henvisning til det, der under pkt. 2 er anført om politiets, anklagemyndighedens og PET's dispositioner i perioden fra 1981 til 2010, at kopiering og besiddelse af kopien af forfatters dagbog med henblik på disse myndigheders opgavevaretagelse skete i overensstemmelse med bestemmelser i bl.a. retsplejeloven, som har den fornødne præcision og forudsigelighed, således som det efter menneskerettighedsdomstolens praksis må kræves. Henset til omstændighederne, herunder det, der er oplyst om dagbogens indhold og dens betydning i straffesagen mod forfatter og for efterretningstjenestens arbejde, finder landsretten det videre ubetænkeligt at lægge til grund, at det var nødvendigt af hensyn til den nationale sikkerhed. Det bemærkes, at der i lovgivningen – i form af Wamberg-udvalget og senere Tilsynet med Efterretningstjenesterne – var etableret et uafhængigt tilsyn med bl.a. PET's opbevaring af oplysninger om privatpersoner, og at dette tilsyn bl.a. kunne pålægge efterretningstjenesten at slette oplysninger.

Landsretten bemærker videre med henvisning til det, der er anført ovenfor under pkt. 3, at besiddelsen af dagbogskopien fra 2010 med henblik på arkivering og den senere arkivering af dagbogskopien skete med fornøden hjemmel i offentlighedsloven, arkivlovgivningen og administrativt udstedte retsakter, som også samlet bedømt har den præcision og forudsigelighed, som kræves efter menneskerettighedsdomstolens praksis.

I forlængelse heraf finder landsretten, at en person, der har været genstand for strafferetlig efterforskning i anledning af mistanke om samarbejde med en fremmed efterretningstjeneste med henblik på at sætte den pågældende efterretningstjeneste i stand til at virke inden for den danske stats område – og hvor sagen bliver afgjort ved anklagemyndighedens tiltalefrafald – som udgangspunkt må forvente og tåle et sådant indgreb i sit privatliv som udgøres af, at politiet, anklagemyndigheden og efterretningstjenesten i tjenstligt begrundet omfang opbevarer og arkiverer straffesagens akter med henvisning til straffesagens

særlige karakter og bl.a. den deraf følgende historiske interesse for straffesagen. Landsretten finder, at en sådan ordning og fremgangsmåde som udgangspunkt ikke vil være i strid med retten til privatliv, som nærmere fastslået i artikel 8.

Spørgsmålet er herefter, om dette udgangspunkt også kan fastholdes i forhold til kopien af forfatters dagbog, herunder om det kan fastholdes i forhold til samtlige oplysninger heri. Landsretten bemærker i den forbindelse, at dagbogen ikke er en sagsakt, der er udarbejdet af politiet – eksempelvis i form af en politirapport med informationer om afhøringer, observationer eller tekniske undersøgelser – men at den derimod er et særegent privat dokument, der er udfærdiget over en længere årrække af forfatter og beslaglagt ved en ransagning, som det er beskrevet ovenfor i sagsfremstillingen.

Landsretten finder, at det ovennævnte udgangspunkt i hvert fald må fastholdes for så vidt angår de dagbogsoplysninger, som er indgået i efterforskningen af straffesagen mod ham eller faktisk er anvendt i efterretningstjenestens arbejde med henblik på at forebygge, efterforske og modvirke, at forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 realiseres eller udvikler sig.

Selvom dagbogen ikke er fremlagt i denne sag, må det efter sagens oplysninger lægges til grund, at den desuden – og muligt i overvejende grad – indeholder personlige og private notater og optegnelser, som ikke har haft betydning for straffesagen, og som har vist sig at være uden betydning for efterretningstjenestens arbejde i øvrigt. Det må i den forbindelse lægges til grund, at der ikke længere var et hensyn til den nationale sikkerhed på det tidspunkt, hvor sagsbehandlingen var afsluttet.

Formålet må herefter have været det samfundsmæssige behov for at kunne dokumentere den skete sagsbehandling, herunder som følge af det tidligere omtalte makuleringsforbud, og ikke mindst af de hensyn som varetages med arkivlovgivningen.

Landsretten finder ikke holdepunkter for, at dette formål kan begrunde indgreb i en persons ret til privatliv efter konventionens artikel 8, stk. 2, for så vidt angår de dele af dagbogen, som indeholder meget personlige og private notater og optegnelser, og som hverken har haft betydning for straffesagen eller for efterretningstjenestens arbejde i øvrigt.

Landsretten finder derfor, at det fra det tidspunkt, hvor der ikke længere foretoges sagsbehandling på de sager, hvorpå kopier opbevaredes, eller i hvert fald da disse arkiveredes, var i strid med artikel 8, stk. 1, i menneskerettighedskonventionen, fortsat at opbevare de dele af kopien af forfatters dagbog, som må antages at indeholde personlige og private notater og optegnelser, som hverken har haft betydning for straffesagen eller for efterretningstjenestens arbejde i øvrigt.

Efter det oplyste traf PET afgørelse om arkivering eller sletning på "sagsniveau". PET har således på intet tidspunkt foretaget en nødvendigheds- eller proportionalitetsvurdering, hvori også privatlivshensyn indgik, af hvorvidt samtlige dele af dagbogskopien fortsat skulle og kunne opbevares.

Ressourcehensyn kan tale for, at der ikke pålægges myndigheder meget vidtgående pligter med hensyn til detaljeret sagsgennemgang og sortering af en sags enkeltakter i forbindelse med arkivering eller sletning. I den forbindelse kan det anføres, at bestemmelser om lange tilgængelighedsfrister for offentlighedens adgang til arkiverede akter med personlige oplysninger tillige indebærer en vis privatlivsbeskyttelse.

Landsretten finder imidlertid, at det må anses for usikkert, om disse forhold – hensynet til myndigheders ressourceanvendelse og bestemmelser om tilgængelighedsfrister i arkivlovgivningen – er så tungtvejende, at en myndighed under henvisning hertil kan anse sig for fritaget for at foretage en konkret nødvendigheds- og proportionalitetsvurdering, hvori indgår sådanne privatlivshensyn, som må antages at gøre sig gældende i den foreliggende sag.

I relation til tilgængelighedsfrister bemærkes, at disse må anses for betingelser knyttet til opbevaringen af oplysningerne. Tilgængelighedsfrister angår imidlertid ikke det grundlæggende spørgsmål, om der overhovedet kan ske opbevaring af oplysningerne. Hertil kommer, at der kan dispenseres fra tilgængelighedsfrister. Efter det oplyste er der således allerede givet dokumentadgang til PET-kommissionen, DIIS samt Center for Koldkrigsforskning.

Hvad angår hensynet til ressourceanvendelse og en praksis om arkivering på "sagsniveau" bemærkes videre, at det allerede i 2009 stod klart for PET, at forfatter anså dagbogen for et særligt dokument med en lang række private optegnelser. Således anmodede forfatter ved brev af 22. juli 2009 til PET om aktindsigt og gjorde særskilt opmærksom på, at han ønskede oplyst, om PET var i besiddelse af kopier eller udskrifter af hans dagbøger fra årene 1965-1981, ligesom han problematiserede, at der var offentliggjort oplysninger af privat karakter fra dagbøgerne. Denne henvendelse blev besvaret af PET ved et brev af 11. juni 2010, hvori anmodningen om aktindsigt blev delvist imødekommet.

Landsretten finder efter en samlet vurdering af disse omstændigheder, at det efter bevisførelsen ikke er godtgjort, at det var foreneligt med menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 2, jf. stk. 1, at myndighederne efter, at der ikke længere blev foretaget sagsbehandling og i hvert tilfælde fra det tidspunkt, hvor der skete arkivering, opbevarede den fulde dagbogskopi uden at foretage en nødvendigheds- og proportionalitetsvurdering med inddragelse af privatlivshensyn.

Med hensyn til de bestemmelser i EU's Charter om grundlæggende rettigheder, som forfatter har påberåbt sig i det sammenfattende processkrift og påstandsdokument, finder landsretten – i lys af chartrets artikel 51 og artikel 52 om chartrets anvendelsesområde og rækkevidde – at chartrets artikel 7 og artikel 8 ikke kan føre til en anden bedømmelse end det anførte vedrørende menneskerettighedskonventionens artikel 8.

Som følge af, at det som anført ikke findes i strid med artikel 8, stk. 1, at arkivere de dele af dagbogskopien, som er indgået i efterforskningen af straffesagen mod forfatter, eller er anvendt i efterretningstjenestens arbejde med henblik på at forebygge, efterforske og modvirke, at forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 realiseres eller udvikler sig, kan der ikke gives forfatter medhold i de principale påstande 1 og 2 om udlevering eller destruktion af hele dagbogen.

Dagbogen er som anført ikke fremlagt i sagen. Landsretten har derfor ikke mulighed for at vurdere enkelsider af dagbogen med henblik på at fastslå, hvilke dele af dagbogskopien, der fortsat kan opbevares af myndighederne, og som derfor kan arkiveres på Rigsarkivet. Der kan derfor heller ikke gives medhold i forfatters subsidiære påstande.

På denne baggrund tages Rigspolitiets og Rigsarkivets påstande om frifindelse for påstand 1 og 2 til følge.

5. Sagsomkostninger

Efter sagens principielle karakter samt landsrettens afgørelse vedrørende de i sagen rejste spørgsmål finder landsretten, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til nogen anden part eller til statskassen.